

A 2014-es nicosiai EARLI JURE konferencia

2014-ben 18. alkalommal rendezték meg a Fiatal Kutatók Neveléstudományi Konferenciáját, azaz a JURE-t. A nemzetközi konferenciának a Ciprusi Egyetem adott otthont egy hétig Nicosiában. A konferencia célja, hogy a fiatal kutatók (mesterszakos hallgatók, doktoranduszok, doktorjelöltek) megméressék munkájukat nemzetközi szinten. A rendezvény több, mint száz résztvevőt számlált, és hasonló nagyságrendben fogadtak el a bírálók anyagokat, amelyek a konferencia központi témájához igazodtak (Learning and Instruction. Inside Out – Minden a tanulás és tanításról). A rendezvényt nemzetközi és helyi szervezőbizottság koordinálta, valamint biztosította a résztvevőknek a szakmailag színvonalas programokat.

A konferenciáról

A tanítás- és tanuláskutatás európai szervezetéhez (EARLI) kapcsolódó konferencián alapították meg a doktoranduszok és doktori fokozatot két évnél nem régebben szerzett kutatók saját szervezetüket 1995-ben. Két év múlva, 1997-ben szervezték meg a „Kutató hallgatók napját”, ahol három témakörben kilenc előadás hangzott el. 1999-től minden évben megszervezik a The Junior Researchers of EARLI konferenciát, amelyet a neveléstudományi közösség JURE néven ismer. A fiatal kutatóknak a páratlan években lehetőségük nyílik az EARLI-n is részt venni, mivel a JURE ekkor annak elő-konferenciája, páros években viszont többnapos önálló rendezvény. Először 2000-ben rendeztek JURE-t Barcelonában, azóta több változáson is keresztülment a rendezvény. A 2008-as konferencia alkalmával a bírálati rendszert is módosították: 2008-ig a beérkezett munkákat tapasztalt kutatók tekintették át, innentől kezdve a két bíráló közül az egyik az előadóhoz hasonló témakörben dolgozó fiatal kutató, aki a konferencián is részt vesz. A JURE jelenleg két bírálati körrel rendelkezik. Az első körben 1000 szavas munkát lehet beküldeni három kategóriában: előadás, poszter és kerekasztal-beszélgetés. Az elfogadást követően 4000 szavas tanulmányra kell bővíteni a meglévő anyagot, amit a már említett módosítás miatt egy senior és egy junior kutató bírál.

2010-ben ismét újítottak a szervezők: a résztvevők három műhelyfoglalkozáson vehettek részt a 15-ből, illetve megjelentek az EARLI-n belüli speciális érdeklődésű csoportok (SIG) képviselőinek népszerűsítő előadásai. A legutóbbi konferencián is történtek változások, a JURE legjobbja díj odaítéléséről a korábbi egyhez képest két kutató pontozása döntött. (Az EARLI és a korábbi JURE konferenciák eseményeit részletesebben ismerteti Pásztor Attila és Buzás Zsuzsa (2013), illetve Füz Nóra és Asztalos Kata (2014)).

Az ötnapos programsorozat keretében 24 tematikus blokkot alakítottak ki a szervezők, ezeken 46 előadás hangzott el. Hétfőtől csütörtökig a résztvevők minden nap közepén egy plenáris előadáson is részt vehettek, ahol a szakma kiválóságai tartottak előadást. A délutáni időszámban workshopok kerültek megrendezésre, ahol lehetőség nyílt a résztvevőknek az ismereteik bővítésére különböző témakörökben (pl. tanulmány készítése, statisztikai eljárások). A poszterek bemutatására és a kerekasztal-beszélgetésekre szintén

délutánonként került sor, a poszter szekciókon belül 7 tematikus blokkot alakítottak ki, míg a kerekasztal-beszélgetés esetében 8 téma köré csoportosították a beérkezett munkákat. A konferencián 6 speciális érdeklődési csoporttal (SIG) kapcsolatos prezentáció hangzott el (*JURE*, 2014).

Plenáris előadások

A konferencián a fiatal európai kutatók négy plenáris előadásból meríthettek információt további kutatói munkájukhoz. Mind a négy előadás színvonalában és szakmaiságában megfelelt az EARLI konferenciák hagyományainak. A négy különböző országból érkező, nemzetközileg is elismert professzor számos tudományos spektrumon mutatta be előadását a konferencia négy első napjának délelőttjein 60–60 percben.

A nyitó előadást Kristiina Kumpulainen, a Helsinki Egyetem Pedagógusképző Tanácskének vezetője tartotta oktatási interakciók témakörében. Előadása *Az elköteleződés, a szereplők és a jelentés kölcsönös megalkotásának kutatása az oktatási interakciókban* (*Researching engagement, agency, co-construction of meaning in educational interactions*) címet viselte. A finn kutató hangsúlyozta, hogy számos oktatási reform célja a hagyományos oktatási terek kiterjesztése a tanulók teljes tanulási életére, iskolán kívüli időtöltésére, eszközeire és a virtuális terekre is. Kumpulainen szerint a reformok életre hívói közül sokan amellet érvelnek, hogy az iskolai tanulásra nem úgy kellene tekinteni, mint a már megismert tudás ismétlésére, hanem ennek transzformációjaként, mely során valami új és korábban nem ismert tudásforma alakul ki. Az oktatásnak a fiatal tanulókat arra kellene ösztönöznie, hogy proaktivakká váljanak, akik nem csak részt vesznek, hanem hozzá is járulnak a tudás megteremtéséhez. Az előadó a tanulás episztemológiai és ontológiai dimenzióit is kiemelte. A következő napi plenáris előadás David Whitebreadé volt, aki a Pedagógia Tanszék docense a Cambridge-i Egyetemen, prezentációjának címe: *A fiatal gyerekek körében végbemenő metakogníció és önszabályozás korai megjelenése* (*The early emergence of metacognition and self-regulation in young children*). A rendkívül érdekesítő egy óra alatt betekintést nyerhettünk az elmúlt 10 év önszabályozásra vonatkozó kutatásainak legjelentősebb eredményeibe. A brit kutató saját kutatásai alapján több bizonyítékkal is alátámasztotta, hogy az önszabályozó és a metakognitív képességek már csecsemőkortól elkezdnek fejlődni. Az önszabályozó és metakognitív képességek számos háttérváltozóját mutatta be a korai kognitív, érzelmi és szociális szabályozás kontextusában.

A harmadik előadást a Belgrádi Egyetem adjunktusa, Aleksander Baucal tartotta. *A kvantitatív és kvalitatív megközelítések integrációjának szükségességéről a neveléstudományokban, a releváns tudás megteremtésének érdekében* (*On necessity of integration of quantitative and qualitative approaches for making relevant knowledge in educational sciences*) című prezentáció nagy létszámú hallgatóságot vonzott. Beszéde során az előadó hangsúlyozta, hogy bár a kvantitatív vizsgálatok mérvadóak az oktatáspolitikai és a döntéshozók számára, mégsem elegendők ahhoz, hogy releváns információt szolgáltatassanak akár a közvélemény, akár a közoktatási és politikai vezetők számára. A szerb kutató-pszichológus amellet érvelt, hogy a kvantitatív eljárásokat ki kell egészíteni kvalitatív vizsgálatokkal is annak érdekében, hogy a rögzült általános és kontextus nélküli tudáshoz kontextusközeli szempontokat is csatolhassunk. Ezt azzal az érveléssel támasztotta alá, hogy a döntési folyamatok az oktatásban jelentős mértékben gyakorlatorientáltak. Az utolsó plenáris előadást a rendező intézmény professzora, Leonidas Kyrkiades tartotta *A tanítás minőségének javítása: a tanári szakmai fejlődés tudományos bizonyítékokon alapuló és elmélet-vezérelte megközelítése* (*Improving teaching quality: an evidence-based and theory-driven approach to teacher professional development*) címmel. A ciprusi oktatáskutató alapos áttekintést adott a tanári szakmai fejlődés szak-

irodalmáról. Az oktatási rendszerek tapasztalt értékelőjeként Kyrkiades mellett érvelt beszédében, hogy nemcsak a gyakorlat reflexióját és megértését kell ösztönözni, hanem a tanári hatékonyság kutatását is figyelembe kell venni. Az előadás zárásában az oktatási hatékonyság dinamikus modelljét mutatta be, ami a kutatás és a gyakorlat javítása közötti erősebb kapcsolatra nyújtott példát. Az előadás legérdekesebb részeként a ciprusi professzor bemutatta, hogy a dinamikus modellben levő tanítási készségek olyan hatékony tanítási szakaszokra oszthatók, melyek fokozatosan mozdulnak el a közvetlen tanítással összefüggő készségektől a fejlettebb készségekig.

Műhelymunkák

A konferencia öt napja négy fő témakörben 17 különböző műhelymunkán való részvételt tett lehetővé a résztvevők számára. A négy témakör a modern kutatások széles körét ölelte fel. Az érdeklődők számára hat műhelymunka kínált lehetőséget a szakmai fejlődésre, ötnek a témája volt a kvantitatív módszerek ismertetése, egy bemutatta a kvalitatív módszerek és technikák az oktatás terén való alkalmazását, ezen kívül további öt foglalkozott

az általános érdeklődési területekhez kapcsolódó kérdésekkel. A műhelymunkákat kétórás intervallumokban tartották, melyekre előzetesen kellett jelentkezni.

A műhelymunkákon az érdeklődők megtudhatták, milyen lépései vannak a szakmai karrier építésének és az elismert kutatóvá válásnak, hogyan lehet egy adott kutatási területen nemzetközi elismerésre szert tenni, hol és hogyan érdemes nemzetközi folyóiratokban publikálni, konferenciákon részt venni, illetve az ott kapott visszajelzéseket a saját munkába beépíteni. Napjainkban az egyetemek és a kutatóintézetek kutatócsoportjaiba való jelentkezés esetén egyre inkább elvárt feltétel az elektronikus szakmai portfólió bemutatása.

A szakmai fejlődést elősegítő hat műhelymunkán elsősorban a kutatómunkák publikálásával, továbbá a tudományos karrier beindításával kapcsolatban kaphattak az érdeklődők jó tanácsokat és oszthatták meg eddigi tapasztalataikat. A kéziratok benyújtásával, a bírálati folyamattal kapcsolatban kínált segítséget David Gijbels (Belgium, Antwerpeni Egyetem) műhelye. A belga kutató a peer-review rendszerű folyóiratoknál történő teljes bírálati folyamatot bemutatta, kiemelve azokat a fő szempontokat, kritériumokat, melyek mentén a bírálók elfogadják, illetve elutasítják a benyújtott anyagokat. Gregor Maxwell (Norvégia, Harstad Egyetem) a rendszerező összefoglaló közlemények benyújtása során felmerülő problémákra adott gyakorlati útmutatást. A rendszerező összefoglaló tanulmányok egy-egy szakterületről nyújtanak átfogó képet a tanulmányozott szakirodalom alapján. Az eredetileg az orvostudomány viv-

mányait bemutató műfaj ma már szinte mindegyik tudományterület bemutatása terén népszerű, mivel gyors és hatékony módja az adott tudományterületen elért kutatások összefoglalásának, népszerűsítésének. A tanulmányokra jellemző, hogy a kutatási adatok meta-analízisét is tartalmazzák, ezzel együtt a szerzők kitérnek az adatgyűjtés forrásaira és a rendszerezés módszereinek ismertetésére.

Margus Pedaste (Észtország, Tartui Egyetem), Liisa Postareff (Finnország, Helsinki Egyetem) és Andria Andiliou (Nagy-Britannia, Bristol Egyetem) workshopjai a fiatal kutatók szakmai karrierjének segítésére fókuszáltak. A műhelymunkákon az érdeklődők

megtudhatták, milyen lépései vannak a szakmai karrier építésének és az elismert kutatóvá válásnak, hogyan lehet egy adott kutatási területen nemzetközi elismerésre szert tenni, hol és hogyan érdemes nemzetközi folyóiratokban publikálni, konferenciákon részt venni, illetve az ott kapott visszajelzéseket a saját munkába beépíteni. Napjainkban az egyetemek és a kutatóintézetek kutatócsoportjaiba való jelentkezés esetén egyre inkább elvárt feltétel az elektronikus szakmai portfólió bemutatása. Ehhez nyújtott segítséget Andria Andiiliou, aki nemcsak a portfólió összeállításához adott praktikus tanácsokat, hanem a kész portfólió gyakorlatban történő prezentálásához is.

A kvantitatív módszerek és technikák alkalmazása a kutatási adatok értelmezésének egyik leghangsúlyosabb részét képezi. Ennek a folyamatnak a megsegítése érdekében a napjainkban használt legújabb elemzési eljárások bemutatásaira fókuszáltak az előadók. Aleksander Baucal (Szerbia, Belgrádi Egyetem) az iskolák által hozzáadott értékek vizsgálatára alkalmazható hatékony módszereket mutatott meg a Szerb Oktatási Minisztérium projektjén keresztül.

A Structural Equation Modelling (SEM) napjaink egyik leggyorsabban terjedő és legdominánsabb statisztikai eljárása, olyan többváltozós elemzési technika, ami komplex kapcsolatok feltárását teszi lehetővé a vizsgált és a látens változók között. Az érdeklődők a SEM oktatás terén való felhasználásáról kaptak információt, valamint ötleteket arra, hogy a saját kutatásuk terén hogyan alkalmazhatják a modellt. Susanne Jak (Hollandia, Utrechti Egyetem) a SEM elemzések MPlus szoftverrel való elvégzésének technikáját ismertette meg a résztvevőkkel. A Structural Equation Modelling mellett a valószínűségi tesztelmélet szintén széles körben alkalmazott eljárás az empirikus kutatások terén. Claus H. Carstensen (Németország, Bambergi Egyetem) két műhelymunkával készült a konferenciára. Mindkét műhelymunka során a valószínűségi tesztelméleti modellek empirikus adatelemzésben való felhasználását mutatta be. Az egyik leggyakrabban alkalmazott valószínűségi modell, a Rasch-modell alkalmazása volt a témája az első műhelymunkának, mely a modell specifikusan kérdőívek elemzése terén való felhasználását illusztrálta. A második műhelymunkáján az előadó a Rasch-modell pedagógiai kutatások során gyakran használt hosszmetzeti (longitudinális) mérésekből származó adatok elemzésére történő alkalmazását mutatta meg.

A pedagógiai kutatások során alkalmazható kvalitatív technikák és módszerek közül a tartalomelemzés módszerének az ismertetése volt Liisa Postareff (Finnország, Helsinki Egyetem) műhelymunkájának fókuszában. A műhelymunka három fő részre tagolódott. A módszer fogalmi rendszerének bemutatását követően az alkalmazható eljárások bemutatása következett, majd a hallgatóságnak nyílt alkalma a módszerben rejlő lehetőségek és korlátok kifejtésére, megvitatására.

Az általános érdeklődési területekkel foglalkozó műhelymunkák voltak a legnépszerűbbek a konferencia résztvevői körében. Az oktatás különböző területeit érintő műhelymunkákon a legújabb kutatásokkal kapcsolatos tapasztalatokat ismertették az előadók. David Whitebread (Nagy-Britannia, Cambridge-i Egyetem) a kisgyermekkori kognitív fejlődés mérésére kifejlesztett vizsgálati módszereit mutatta be, Stephan E. Vogel (Németország, Georg-August Egyetem, Göttingen) az idegtudomány oktatással való kapcsolatát elemezte. Az idegtudományi kutatások az agyban végbemenő változások elemzésével nagyban segíthetik a kutatókat a tanulási folyamatok megértésében. Marios Avraamides, Kleanthis Neokleous és Lucy Avraamidou (Ciprus, Nicosia) a napjainkban egyre népszerűbb virtuális környezetek oktatásban való felhasználására mutattak be példákat. Inge Molenaar (Hollandia, Radboud Egyetem) a tanulás időszakos jellemzőinek feltárására irányuló kutatásainak eredményeit prezentálta, végül Ellen Kok (Hollandia, Maastrichti Egyetem) a szemmozgás-vizsgálatok terén elért eredményeit részletezte.

A magyar résztvevők

Az EARLI JURE konferencián 23 európai ország képviseltette magát. A második bírálati kör után összesen 122 előadást, posztert és kerekasztal-beszélgetést fogadott el a szakmai bizottság. Magyarországot csak a Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskolájának PhD hallgatói, illetve az MTA-SZTE Képességfejlődés Kutatócsoport munkatársa képviselte, összesen öt előadással és egy kerekasztal-beszélgetéssel.

1. táblázat. A 2014-es JURE konferencia magyar résztvevői és előadásaik címei

Név	Doktori iskola/ Kutatócsoport	Témavezető	A prezentáció címe	Az előadás típusa
Asztalos Kata	SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola	Csapó Benő	Development and structure of musical abilities: cross sectional online diagnostic measurement of musical abilities in primary and secondary schools	előadás
Fűz Nóra	SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola	Korom Erzsébet	The usage of out- school learning places in Hungarian primary schools	kerekasztal- beszélgetés
Hódi Ágnes ² , Török Tímea ¹ , Kiss Renáta ¹	SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola ¹ / MTA-SZTE Képességfejlődés Kutatócsoport ²	Csapó Benő ¹ Nikolov Marianne ²	Examining the relationship between text format and cognitive aspects to reading	előadás
Magyar Andrea	SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola	Molnár Gyöngyvér	Problem Solving Competence Assessment with Computerized Adaptive Testing and Fixed Item Testing among Young Children	előadás
Thékes István	SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola	Nikolov Marianne	Pilot study of a diagnostic integrated English as a foreign language vocabulary test assessing 6th graders	előadás
Török Tímea ¹ , Hódi Ágnes ²	SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola ¹ / MTA-SZTE Képességfejlődés Kutatócsoport ²	Csapó Benő ¹ Nikolov Marianne ²	The rule of direct and indirect parental involvement in the development of phonological awareness from grade 1 to 4	előadás

A magyar előadók közül először Fűz Nóra mutatkozhatott be egy kerekasztal-beszélgetés során. Fűz Nóra kiemelte az iskolán kívüli tanulás motiváló jellegét, ezzel kapcsolatban említést tett az iskolán kívüli tanulási szinterekről és az iskolák kapcsolatáról, valamint az ehhez fűződő tanári attitűdről. A szekció elnöke Eleni Meletiadou volt. A konferencia harmadik napján két magyar előadást is meghallgathattunk, ráadásul egy szekcióban, melynek elnöke szintén a Neveléstudományi Doktori Iskola képviselője, Thékes István

volt. A szekciót Magyar Andrea előadása nyitotta. Magyar Andrea az adaptív tesztelés jelentőségét emelte ki, összehasonlítva a hagyományos tesztelési móddal. A szekció zárásaként Kiss Renáta mutathatta be a Hódi–Török–Kiss szerzőtrío munkáját, mely a szövegformák és az olvasási teljesítmény összefüggését bizonyította az általános iskolák 1–4. osztályos tanulói körében. A konferencia negyedik napján újból két magyar előadás volt a Magyar Andrea által vezetett szekcióban. Asztalos Kata munkájában az általános és középiskolás gyermekek zenei képességeinek fejlődését, valamint ennek a fejlődésnek a dinamikáját mutatta be. Thékes István előadásában feltárta az angolt mint idegen nyelvet tanuló 6. osztályos magyar anyanyelvű gyermekek szókincsét és ennek vizsgálati módját. A konferencia zárónapján Török Tímea és Hódi Ágnes munkáját mutatta be Török Tímea, kiemelve az 1–4. osztályos tanulók fonológiai tudatosságának fejlődését a nem, a szülői háttér és a szocioökonómiai státusz függvényében.

A prezentációk a pedagógiai kutatások széles spektrumát fedték le, a magyar előadók megoszthatták és megvitathatták kutatási eredményeiket készség és képességfejlődés, valamint az iskolán kívüli tanulás témakörében. Az újfajta online mérési lehetőségek (Csapó és Molnár, 2013), valamint a nagymintás mérések különösen nagy visszhangot váltottak ki a közönségből, közös kapcsolódási lehetőségeket tártak fel az előadók számára.

Közösségi programok

A JURE hagyományait követve a tudományos kapcsolatépítés, a fiatal kutatók számára szervezett közösségi programok 2014-ben is fontos szerepet kaptak a konferencia öt napja során. A szekciók közötti kávészünetek a felfrissülés mellett hozzájárultak ahhoz is, hogy a felvetődött kérdéseket a résztvevők továbbgondolják, közös kutatási projekteken kezdjenek el dolgozni és jobban megismerkedjenek egymás országának PhD és akadémiai rendszerével. Az első szervezett program a Ciprusi Egyetem kertjében megrendezett állófogadás volt. A szervezőket dicséret illeti az elegáns környezet és a menü miatt, amelyben a mediterrán finomságok és a ciprusi borok is helyet kaptak. A második nap végén a résztvevők a Nicosiai Múzeumba látogattak, ahol idegenvezetők segítségével ismerhették meg a sziget történelmét és kultúráját. A konferencia helyszíne, a ciprusi főváros csupán egy óra buszútra fekszik az ország egyik legszebb tengerparti városától, Larnacától, így a szerda délutáni szabadprogram során a legtöbben ide látogattak. A középkori erőd és a szűk utcácskák, a hosszú, pálmafás sétány és a tenger mind-mind hozzájárultak ahhoz, hogy a résztvevők feltöltődhessenek a konferencia további két napjára. A rendezvény színvonalához méltó, meglepetésekben gazdag záróvacsorával búcsúztak a szervezők a fiatal kutatók népes és sokszínű társaságától. A belváros szívében, egy szabadtéri színház udvarán megterített nagy, kör alakú asztalok kiváló lehetőséget biztosítottak az élénk társalgáshoz, kapcsolatépítéshez. A frissítők, helyi italok mellett a tengeri ételek és specialitások nagy választékában mindenki megtalálta a kedvére valót. A programot a ciprusi néptáncosok bemutatója tette felejthetetlenné, akik bámulatos akrobatamutatóványokkal szórakoztatták a vendégeket. A legemlékezetesebb a sarlós tánc volt: az egyik táncos félelmetes gyorsasággal forgatta maga körül az éles szerszámot, míg poharakkal fellépő kollégája 14 pohár mellett még egy borosüveget is egyensúlyozott a fején.

Összegezve: a konferencia változatos programjai hozzájárultak ahhoz, hogy a résztvevők igazán megszeressék a ciprusi konyhát, hagyományokat és kultúrát, emellett pedig tudományos barátságokat szőjenek nem csupán Európa, de a világ minden tájáról érkezett kollégáikkal. Ez a fiatalos lendület az, amely a tudományos értékek mellett még vonzóbbá teszi a JURE konferenciákat a legifjabb kutatói generáció számára.

Irodalomjegyzék

Füz Nóra és Asztalos Kata (2014): A 2013-as müncheni EARLI és EARLI JURE Konferencia. *Iskolakultúra*, 24. 5. sz. 99–107.

Molnár Gyöngyvér és Csapó Benő (2013): Az eDia online diagnosztikus mérései rendszer In: Józsa Krisztián, Fejes József Balázs (szerk.): *PÉK 2013, XI. Pedagógiai Értékelés Konferencia: Program – előadás összefoglalók*. Szegedi Tudományegyetem, Szeged.

JURE (2014): *Learning and instruction inside out: Contribution of junior researchers. Programme book*. University of Cyprus, Nicosia, Cyprus. 2014. 06. 30–07. 04.

Pásztor Attila és Buzás Zsuzsa (2013): A 2012-es regensburgi EARLI JURE Konferencia. *Iskolakultúra*, 23. 1. sz. 92–98.

Török Tímea

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola
PhD-hallgató

Thékes István

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola
PhD-hallgató

Türr István Képző és Kutató Intézet
szakmai koordinátor

SZTE Nemzetközi Koordinációs Iroda
szakmai ügyvivő

Asztalos Kata

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola
PhD-hallgató

SZTE Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
tanársegéd

Magyar Andrea

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola
PhD-hallgató

Kiss Renáta Mária

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola
PhD-hallgató